

Grenaa - Næse for vand

Strategisk udviklingsplan til fremtidssikring af Grenaa

GRENAA – NÆSE FOR VAND

Strategisk udviklingsplan til fremtidssikring af Grenaa

"Næse for vand" er titlen på et projekt, der skal vise vejen for at kystbeskytte vores by. Konkurrencen er udskrevet af Norddjurs Kommune i partnerskab med

- Realdania,
- Kystdirektoratet,
- Grenaa Havn,
- AquaDjurs og
- Dansk Kyst- og Naturturisme.

Projektet er finansieret af de fem partnere. Kommunen faciliterer projektet, som omsætter viden, vision og en involverende proces til en strategisk fysisk udviklingsplan.

Konkurrenceprogrammet er udarbejdet af BISGAARD|EJSING ApS i samarbejde med Norddjurs Kommune.

Kontakt:

Henvendelser skal rettes til projektleder Sidsel Prahm, skp@norddjurs.dk og konkurrencerådgiver Tue Bisgaard Jensen, tue@bisgaardejsing.dk.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	4
Baggrund og historik	6
Mål og ambitioner	11
Konkurrenceområdet	12
Den strategiske fysiske udviklingsplan - Forventninger	25
Den strategiske fysiske udviklingsplan - Temaer	27
Konkurrencebetingelser	32
Bilag	38

FORORD

Sammen gør vi havets trussel til Grenaa's styrke

- en fælles fremtidsfortælling om klimatilpasning og byudvikling

Grenaa er skabt på de ressourcer og muligheder, som havet, kystlandskabet og åen har givet os. Ændrede vilkår og landindvindinger har gennem tiden påvirket byens form og udtryk.

I de kommende år vil vandstanden i havet blive permanent højere, og Grenaa vil opleve flere og mere voldsomme stormfloder. Risikoen for oversvømmelser stiger, og hvis vi ikke gør noget for at undgå det, vil det ifølge en rapport fra Realdania ødelægge bygninger og infrastruktur for 6,5 milliarder kroner de næste 100 år alene i Grenaa.

Det er en reel trussel, men det kan også blive byens styrke.

- nye visioner i en uvis fremtid

Det er tid til at gøre noget. Til at tegne stregerne i Grenaa på ny. Men vi skal tænke os om, og vi skal tænke på tværs.

Vi får brug for hinanden: Berørte beboere i området, virksomheder, forsyningselskaber, foreninger og kommunen. Sammen kan vi begynde at drømme, tænke og planlægge hvordan vi skal leve livet i vores by.

Hvor høj en risiko vil vi løbe? Hvilke oplevelser skal byen give os? Hvor får vi mest værdi for pengene? Hvordan kan vi tilpasse planerne i takt med, at vi bliver klogere? Kan vi inddrage fonde eller udviklingselskaber, som kan være med til at bidrage økonomisk?

FORORD

Vi kan bygge en klimatilpasning på havnen og langs åen, som gør det skønnere at være og bo i byen. Hvor vi lever med vandet på en ny måde. Hvor vi bevarer byens værdier uden at miste herlighed.

Nogle steder vil vi måske holde vandet ude – andre steder vil vi acceptere, at bygninger og pladser af og til oversvømmes – eventuelt støttet af et lokalt og kollektivt beredskab. Måske vil vi flytte visse aktiviteter til mere tørskoede områder. Metoderne er utallige, og det skal være realistisk at opnå – men målet må godt være visionært og ambitiøst.

Hvis vi investerer klogt og i fællesskab, kan vi skabe et nyt bybillede med klimatilpasning. Vi kan binde by og havn sammen om et styrket maritimt DNA. Vi kan bygge nye blå og grønne oplevelsesrum med magnetisk tiltrækning, der kalder på ophold og fællesskaber. Anlæg og udsigter som imponerer og er attraktive for os, som bor her allerede, men også for turister, tilflyttere og nye virksomheder.

Fra fantasi til virkelighed

Det kræver fantasi og viden at realisere. I 2022 har vi et vindue til drømme og idéer – og mulighed for bred indflydelse via projektet ”Næse for vand”.

Kommunen vil starte samtalen, men ikke føre ordet. Dygtige rådgivere skal konkurrere om at omsætte vores drømme til robuste og elegante løsninger, der kan ændres og tilpasses behovet over tid.

Det bliver en fælles rejse mod nye tider. Det er en stor investering at beskytte byen mod Kattegat, men det er dyrere at lade være. Investeringen vil give os tryghed, sikre vores værdier og åbne nye muligheder for bosætning og erhverv.

Hvis vi gør os umage sammen, kan vi alle få et rigere liv.

BAGGRUND OG HISTORIK

Norrdjurs Kommune har løbende igennem de sidste godt 7 år udarbejdet et grundigt grundlag for den nu udskrevne konkurrence. Senest med *Coast 2 Coast, Grenåens opland* og forprojekt i ansøgningsfasen til dette *Realdania, Grenaa – næse for vand*.

Norrdjurs Kommune har i forbindelse med Masterplan for højvandsikring og Grenåens opland fået udarbejdet screening og modelberegninger, der belyser behovet for at klimatilpasning sikrer både mod stormflod og permanente havvandsstigninger i Kattegat, samt med hensyntagen og indarbejdelse af vandhåndteringen af baglandsvandet samt terrænnært grundvand.

I forlængelse af rapporten/forundersøgelserne har Norrdjurs Kommunes Kommunalbestyrelse besluttet, at der skal udarbejdes en udviklingsplan for Grenaa, med fokus på den havnære del af by og havn, men trække parallelter og binde 'havnebyen' og 'kirkebyen' sammen gennem bl.a. vandet.

BAGGRUND OG HISTORIK

Havvand og stormflod forventes at påvirke Grenaa allerede ved lave koter.

Kritiske koter er 1,4 på Sydhavnen og 1,3 i Brogade og Søgade. Bodil nåede kote 1,65 i Grenaa havn og højest målte var i 1985 på kote 1,7.

Fremtiden byder jf. klimaatlas på permanent havvandsstigning på 20-50 cm i år 2070 og 30-100 cm i år 2100. 100 års storm i 2070 forventes omkring kote 1,80 mod 2,75 i 2100.

Grenåens udløb i Kattegat skaber en nær kontakt mellem ferskvand og havvand. Kortet viser potentielle oversvømmelser ved kote 2,4, dog uden et tidsperspektiv.

Udfordringen er kendt i byen, hvor vandet kommer op over kajkanterne på sydhavnen, samt trænger op gennem åløbet og oversvømmer boliger og områder langs vandløbet.

Fokus er derfor på sydhavnen og langs Grenåen, hvor oversvømmelser allerede er en realitet.

Spildevandsselskabet AquaDjurs har en ånær kontakt mellem deres anlæg og åen. En stormflod er set at påvirke spildevandssystemet og må forventes en øget påvirkning i fremtiden. Derfor er åen en væsentlig spiller i løsningerne.

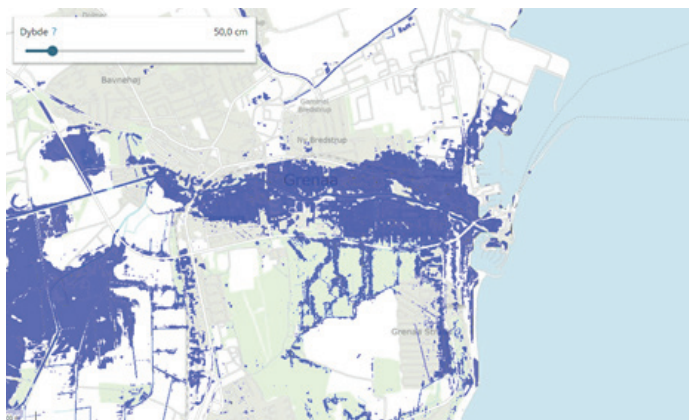
Der gøres opmærksom på at oversvømmelser og løsninger for havvand skal søges at fungere både i stormsituationer og ved permanente havvandsstigninger i fremtiden.

Fokus er ikke på oplandet vest for Grenaa, hvor havvandspåvirkningen må forventes at være en senere prioritet, da områderne tæt på Kattegat skal løses først.

Det bør dog vides, at havvandspåvirkningen må forventes at gå ind i oplandet grundet det lave fald på vandløbet, men projektets afgrænsning skal respekteres for at sikre løsning.

BAGGRUND OG HISTORIK

Terrænnært grundvand

Grenaa by har store dele langs åen med lavtliggende områder.

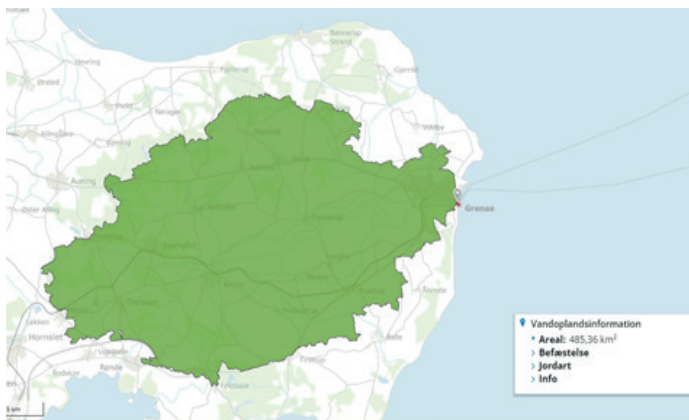
Vi kender allerede i dag udfordringen med terrænnært grundvand, der skaber udfordringer – disse er for øjeblikket mest velkendte i kolonihaverne mod vest. Ser vi frem og screener med scalgo ser vi en stigende tendens med terrænnært grundvand i fremtiden.

Grundvandet må forventes at være påvirket af havvandet, og følger dennes udvikling sammen med klimaforandringerne i øvrigt.

Det er et opmærksomhedspunkt i projektet at situationen er udfordrende med grundvandet i fremtiden.

BAGGRUND OG HISTORIK

Opland og baglandsvand

Grenåens udløb i Kattegat har et opland på knap 500 km².

Oplandet omfatter omkring 2/3 af Djursland.

Vandføringerne for Grenåen fremgår af vandløbssiden: <http://www.hydro-metri.dk/hyd/>

Ved at betragte station Grenaa, sønderbro 24.18 fremgår vandføringer mv.

Der skal i projektet løses havvandsproblemet med blik for en forsat håndtering af baglandsvandet.

Projektet er afgrænset til byen og rådgiverteams skal derfor ikke arbejde i det åbne land vest for byen, i pumpelag mv.

Det må forventes at pumpelag og arealanvendelse forsætter uforandret og

løsninger på oversvømmelser bør derfor findes uafhængig af arealanvendelser i det åbne land.

Vi har i projektet fokus på byen og især det kystnære del af Grenaa.

Der pågår i projekt *Coast 2 Coast, Grenåens opland* beregninger og undersøgelser på hele oplandets vandbalancer, som vil danne baggrund for forståelser og fremtidige tidsperspektiver, der kan anvendes i som refleksion og snitflade til løsninger i Grenaa by.

BAGGRUND OG HISTORIK

Klimatilpasning i Norddjurs Kommune

Norddjurs Kommune har besluttet at sikre Grenaa mod stormfloder på op til tre meter over normal vandstand.

Vi oplever tre metoder til klimatilpasning:

- Vi kan forskanse os bag mure og diger med høje promenader og indbyggede funktioner.
- Vi kan trække vores værdier og aktiviteter tilbage (eller op) i sikker afstand til havet.
- Eller vi kan tilpasse vores bygninger og nyde vandets potentialer og stormflodskaffe ved kortvarige oversvømmelser.

Der er i kommunen ikke vedtaget en strategisk tilgang til tilpasningen. Derfor er alle tre perspektiver som udgangspunkt i spil for løsninger.

Vi ser to tilgange i finansiering af klimatilpasning mod havet.

Den ene er den traditionelle, som gælder ifølge kystbeskyttelsesloven. Her er det de ejere af fast ejendom, der får fordele af kystsikringen, der skal betale for den.

Der er også den mulighed, at man kan rejse midler gennem frivillige aftaler, anlægsfonde eller noget helt tredje, der giver mulighed for eksterne midler.

Den endelige finansieringsstrategi for projektet er endnu ikke fastlagt. Der er ikke taget stilling til finansieringstilgangen, som vil være en del af opgaven, men det må antages som udgangspunkt at følge finansiering via princippet om havvandspåvirkede områder.

MÅL OG AMBITIONER

Det primære mål er at få tilvejebragt en udviklingsplan som indeholder konkrete og realiserbare adaptive klimatilpasningsløsninger i hele konkurrenceområdet.

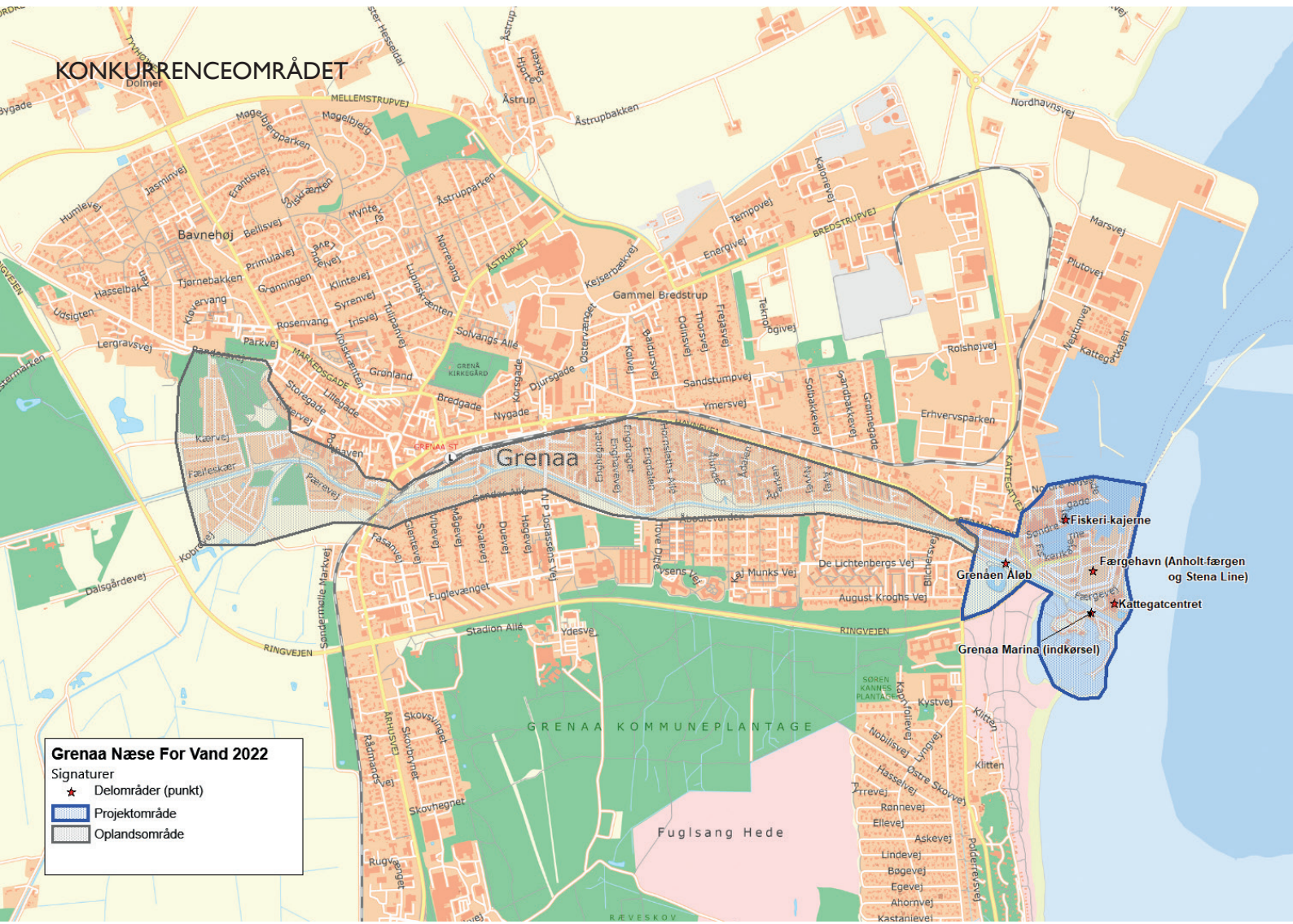
Sekundært skal der arbejdes med byudvikling med fokus på byens maritime DNA og således,

- at der skabes forbindelser mellem by og havn og åbnes op mod havet
- at der skabes bedre sammenhænge bydelene imellem
- at der opnås forbedret infrastruktur og øget adgang uden trængsel
- at skabe blå og grønne oplevelsesrum
- at nye bynære aktivitetsmuligheder i naturen
- at give Grenaa et fysisk og mentalt løft og at byens forskellige kulturer kan forenes

Samlet skulle det være med til at Grenaa styrker sit brand og oplever øget vækst, bosættninger, investeringer og turisme.

I en gradvis modning skal udviklingsplanen udarbejdes med samskabelse og involvering.

KONKURRENCEOMRÅDET

Projektområdet er afgrænset med den blå linje, og udgør sydhavnen, Grenaa Marina samt den nederste del af Grenaa kystby og åløbet.

Det er her vandudfordringen skal løses og udviklingsplanen have fokus på de primære og sekundære temaer. Det er inden for dette område projektets leverancer skal fokuseres med blik for linjer og hensyn til oplandsområdet.

Projektområdet udgøres primært af ejerforhold, der muliggør en adgang til arealerne med løsninger og klimatilpasning.

Sydhavnen er ejet af Grenaa Havn A/S, Grenaa Marina er ejet af Norddjurs Kommune, mens projektafgrænsningen ved Grenåens kystnære del kan få adgang til beskyttelse gennem kommunalt ejede arealer og veje.

Kortet viser også en grå markering langs med åen, den lave del af byen samt områderne omkring kolonihaverne. Dette område er et oplandsområde i byen. Det er ikke direkte en del af projektområdet, men et reference-/snitfladeområde, hvor vandsituationen er et problem og ikke må forværres og gerne skal løses sammen med vandproblemerne i selve projektområdet.

Oplandsområdet er afgrænset jf. forudgående situationskort og baggrundsinformation.

I projektområdet er fem delområder, som beskrives nærmere nedenfor.

De fem delområder er markeret med stjerner:

- Fiskeri-kajerne
- Færgehavnen
- Kattegatcenteret
- Grenaa Marina
- Grenåens Åløb

KONKURRENCEOMRÅDET

Generelt er projektområdet defineret ved partnerskabet mellem Norddjurs Kommune, Grenaa Havn, AquaDjurs og Dansk Kyst og Naturturisme.

Området omkring Sydhavn har igennem årene kaldt på fornyelse og ændret anvendelse, i takt med at erhvervshavnen er flyttet mod nord på den nye Nordhavn.

Området er præget af tidligere anvendelse, forsat fiskeri, færgedrift og besøgende turister på Kattegatcenteret og Grenaa Marina.

Området bærer præg af at skulle løse mange opgaver og aktiviteter, som ikke altid er forenelige.

Grenaa Sydhavn er spidsen af Grenaa by, som generelt er en gammel industriby, hvor industrierne lukkede deres afløb ned i åen og dermed videre ud i Kattegat. Byen vender derfor i stor udstrækning "ryggen" til vandet, som var koblet til industrien og erhvervet i byen.

Byens identitet som moderne havneby med et maritimt DNA skal derfor genopdages igennem projektet, hvor Sydhavnen, Grenåen og den kystnære

bydel af Grenaa, kaldet havnebyen, kan være forbindelsesled mellem byen og havet, hvor nye identiteter skal findes og vandudfordringerne løses.

I det følgende vil situationsbilledet i de fem delområder beskrives nærmere.

FISKERI-KAJERNE

FISKERI-KAJERNE

Dette område afgrænses mod nord af Sønder Kajgade mod syd af vejen Fiskerikajerne.

Dette er hjertet af Sydhavnen og de indre gamle bassiner. Området er præget af gamle lagerbygninger og siloen, mindre fiskekuttere, fiskeri på havnen, roklubben samt mindre restauranter. Området er autentisk gammelt havnemiljø.

Hvert år afholdes festdage i forskellige sammenhænge, fx. er kajerne stoppested for træskibene på deres rejse mod Limfjords-sejladsen.

Grundet sin ændrede anvendelse fra industrihavn til nye funktioner med mindre restauranter og et mere åbent miljø for gæster er der igangsat udarbejdelsen af en ny lokalplan, som muliggør ændrede anvendelsesmuligheder på havnen.

Sydhavnen vil grundet sin ideelle beliggenhed forsat varetage miljømæssige hensyn. Sydhavnen er bufferområde mellem byen og den aktive erhvervs-
havn mod nord, hvorfor rekreative muligheder søges i et omfang, men området ikke vil omdannes til boliger.

Området kan for den besøgende virke lukket og koldt og kræver en del lokalkendskab for at færdes i området.

Kajkanterne ligger i området omkring kote 1,4-1,6 og havvandet er derfor en velkendt gæst i området ifm. storm.

Flere lokale virksomheder er dog bekendt med denne udfordring og har derfor egne foranstaltninger de iværksætter.

Grundet sin gamle status som industrihavn må det forventes at havnebasinerne og vandkvaliteten er af ringe beskaffenhed og en fysisk kontakt med vandet ikke anbefales. Badende og vandsport henvises til områderne mod syd udenfor projektområdet.

Fiskeri-kajerne er et meget blandet område, hvor visse autentiske egenskaber med fordel kunne forstærkes, mens andet må forventes at skulle omdannes.

FÆRGEHAVNEN

FÆRGEHAVNEN

Færgehavnen rummer to færgeruter, som begge administreres fra samme administrationsbygning.

Færgeruten til Anholt er en mindre lokal færge, som er eneste transportmulighed til Øen Anholt i Kattegat, foruden fly.

Anholt-færgeren er primær forsyningskanal for øens fastboende.

Samtidig er Anholt-færgeren især benyttet i sommerhalvåret, hvor øen mangedobler sit indbyggertal med sommergæster på øen. Gæster på øen tager primært færgeren til fods eller med cykel og efterlader bil på færgelejet under deres besøg på øen.

Færgeruten til Sverige er eneste internationale færgerute i Region Midt, hvor færgerne sejler mellem Grenaa og Halmstad. Færgeruten forventes at udvide med flere færger i de kommende år. Færgeren driftes af STENA.

Færgelejet præges af behovet for terrørsikret område, hvor lastbiler efter indtjekning opholder sig efter gældende regler forud for videre transport mod Sverige. Færgelejet ligner andre færgelejer, hvor behovet for plads og kapacitet har spidsbelastninger omkring færgeafgange. Funktionerne omkring færgerne skal bevares i projektet, da færgernes placering på havnen bevares i fremtiden.

Der gøres opmærksom på at færgerne i højvandsituationerne oplever udfordringer med at læsse og losse grundet tillægning til kaj og broklapperens hældning deraf. Dette undersøges, sådan færgerne i fremtiden opnår en bedre tillægning til kajerne.

Færgerne oplever færgegæster som både gående, cyklende, bilister og tung industriel trafik, denne udfordring er ikke løst pt. og er en del af den infrastruktur, som skal varetages i projektets løsninger.

Desuden opleves der i sommerhalvåret en stor efterspørgsel på parkering på havnen, som følge af gående gæster til færger og i området i øvrigt. Denne parkering udgør et problem i spidsbelastningsuger om sommeren, problemet begrænser sig til omkring 6-8 uger om sommeren, men ingen

løsning er fundet.

Færgehavnen skærer igennem Sydhavnen og kontakten mellem den autentiske Fiskeri-kajerne og Kattegatcenteret forsvinder.

Færgehavnen strækker sig oppe fra parkeringspladserne ved indkørslen til færgerne hele vejen ud på sydmolen.

Sydmolen er ligesom resten af havneområdet offentlig tilgængeligt, men svært tilgængeligt for besøgende.

Sydmolens tilstand vurderes af ringe kvalitet og oplever skader ved storm.

KATTEGATCENTRET

KATTEGATCENTRET

Kattegatcenteret åbnede første gang dørene i 1993 og er siden da blevet et velbesøgt udflugtsmål. Kattegatcenteret ligger med sin ydre position på Sydhavnen med fødderne i Kattegat. Centeret nyder godt af sin nære beliggenhed til havet. Centeret står foran åbning af sit nye pingvincenter i 2022, som er omfattende udvidelse af centerets publikumsfaciliteter.

Kattegatcenteret ligger på hjørnet af Kattegat og Grenåen og har derfor vand på alle sider.

Centeret fik i 90'erne bygget en ekstra beskyttelsesmole, der skulle tage den direkte havpåvirkning mod centeret.

Kattegatcenteret har flere gange oplevet oversvømmelser i centeret, deres teknikrum og de ydre bassiner, grundet sin store nærhed til havet tages denne trussel særlig seriøst, da ødelæggelser og teknik kan medføre omfattende skader på bygningen og dens beboere.

Adgangen til Kattegatcenteret kører parallelt med færgelejets indkørsel og præges derfor af en meget industriel indkørsel til besøgscenteret.

Kattegatcenterets højsæson falder sammen med højsæson for færgegæster til fods, hvorfor pladsen på parkering også præger Kattegatcenterets besøgende.

Kattegatcenteret forventer med pingvincenteret et stigende besøgstal, hvorfor adgang og tilgængelighed bliver et øget behov i de kommende år.

Et besøg på Kattegatcenteret begrænser sig oftest til et isoleret besøg i centeret, da området ikke indbyder til færdsel og udforskning i området. Flere besøgende ankommer til centeret ad Ringvejen og ledes derfor forbi byen, lystbådehavnen og stranden mod syd – derfor bliver et besøg oftest en isoleret oplevelse for besøgende.

GRENAA MARINA

GRENAA MARINA

Grenaa Marina er ejet af Norddjurs Kommune og lejes af Marinaen.

Grenaa Marina er en lystbådehavn med mindre butikker og restauranter

På Marinaen ligger også ferieboliger ligesom havnen er udvidet med pladser til husbåde, der må beboes som ferieboliger.

Marinaen har ikke oplevet større udfordringer med oversvømmelser og har i stedet et stort fokus på en rolig havn, for at sikre stabile forhold for husbådene.

Marinaen har sin egen indsejling mod syd og må derfor forventes af have sin egen sikringsløsning.

Indsejlingen til Marinaen er under ændring for at imødekomme ønsket om en stille havn.

Grenaa Marina ligger i umiddelbar nærhed til Kattegatcenteret og afgrænses af Grenåen.

Der er adgang til Marinaen via en fin træbro, men ellers opleves marinaen som et isoleret miljø og gæster på marinaen finder ikke naturlig adgang til Grenaa by.

Marinaen er afgrænset af Kattegat mod øst, Åen mod nord og et fredet område mod syd og vest. Umiddelbart syd for Marinaen findes et større sommerhusområde og badestrande, hvilket ligger udenfor projektområdet. Beskyttelse af dette område pågår i kommunen sammen med grundejerforeningen i sommerhusområdet.

Å-LØBET

Å-LØBET

Grenåens forløb afvander store dele af Djursland og med sit gennemløb igennem Grenaa by danner den en potentiel livsnerve og sammenbinding af byen igennem vandet. Åen har gennem en årerække skabt problemer og bekymring hos beboerne nær vandløbet, da problemet med storm fra Kattegat op gennem åløbet er velkendt.

Over åen findes flere broer, som kan danne barrierer for vandet og opstuvning omkring de lave broer.

Åen danner også en naturlig vandkontakt mellem byen og havet, som flere boliger nyder at have i baghaven og glædes ved de vandløbsnære rekreative muligheder, som igennem forbindelser og vandet må kunne styrkes i fremtiden.

Den nedre del af vandløbet er stærkt påvirket af havet, men vandløbets meget begrænsede hældning gør, at havvand hurtigt trænger op igennem åløbet og påvirker højt oppe i systemet. Samtidig bliver vand fra oplandet og oplandets større pumpelag pumpet nedstrøms, sådan vandet mødes i Grenaa by, hvor landkanalerne fra oplandet først samles i vestbyen ved kulturhuset, hvilket vanskeliggør tilbageholdelse af baglandsvand.

Vandløbet og den nære kontakt til de lavtliggende boligområder langs vandløbet udgør et stigende problem.

AquaDjurs har afvanding ved vandløbet, hvorfor vandstand i Grenåen også har særlig betydning for deres regnvandshåndtering.

AquaDjurs har regnet på en masterplan for Grenaa, hvor de har fokuseret på området langs åen, denne analyses hovedpointer fremgår af hjemmesiden:

<https://www.norddjurs.dk/borger/natur-og-miljoe/klima/by-og-land-i-udvikling/grenaa-naese-for-vand/udfordringen-i-grenaa>

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Forventninger

Det er målet at den endelige udviklingsplan skal,

- indeholde et forslag til adaptive løsninger af det primære mål – klimatilpasning mod det stigende havvand, det terrænnære grundvand og håndtering af bagvandet,
- indeholde forslag til byudvikling og løft af byen, og imødekommelse af de sekundære mål vedr. forbedret infrastruktur, byrum og forbindelser, erhverv og turisme,
- være robust og realiserbar,
- være et dynamisk styringsinstrument for den fremtidige udvikling af Grenaa,
- indeholde en konkretisering af delprojekter og deletaper, herunder også forudsætninger og bindinger for de enkelt etaper,
- indeholde anlægsbudget og forslag til finansiering,
- indeholde katalog over de tekniske undersøgelser, der vil være krævet forud for videre planlægning igangsættes.

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Forventninger

Det er målet at den endelige udviklingsplan også skal,

- udarbejdes i tæt samarbejde med Norddjurs Kommune m.fl. med forankring, samskabelse og involvering og være egnet til formidling overfor en bredere kreds,
- koordineres med andre offentlige og private planer i området. Koordinering ift. kommunale projekter sikres ved en organisering på tværs af organisationen i Norddjurs Kommune,
- danne grundlag for igangsætning af nødvendige VVM analyser og ændring af plangrundlag,
- danne grundlag for politiske beslutninger,
- danne grundlag for senere udbud og detailprojektering.

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Tema: Klimatilpasning

Det primære konkurrencetema er klimatilpasning.

Klimatilpasning er beskrevet i afsnittet "Baggrund og historik".

Med klimatilpasning forventer Norddjurs Kommune at der vil ske en sikring til kote 3 ift. havvand, en stillingtagen til beskyttelse både mod permanente havvandsstigninger og stormfloder.

Det forventes at vandudfordringerne løses igennem en adaptiv tilgang med sigter i kort, mellemlang og lang sigt.

Det søges at der sker en samlet vandhåndtering af både havvand, terrænnært grundvand, vandløbsvand, regnvand fra byen via spildevandssystemerne med fokus på Grenåen.

Der er i regi af C2C Grenåens opland projektet lavet vandløbsopmåling, modellering af terrænnært grundvand som ligger i scalgo, 3Di model for Grenaa, Mikemodel for Grenåens opland, samt flere beregninger på klimatilpasning, som samles i rapport til EU aflevering.

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Tema: Trafik

Som beskrevet under delområde Færgehavn og Kattegatcenter er parkering og infrastruktur en tungvejende faktor i området. Her er mange typer af infrastruktur behov og disse varierer også over året.

Den mangelfuldt infrastruktur skaber udfordringer i dag, og ønskes nytænkt og kreativ i fremtidens Grenaa.

Meget tung trafik til Grenaa Nordhavn kommer i dag af den nye nordre Kattegatvej, som er en omfartsvej direkte til nordhavnen. Dette har aflastet trafikken nær Sydhavnen, men udfordringen er forsat problematisk med færger, lastbiler, biler, forgængere og parkering mv.

Der er ifm. arbejdet på analyser af parkeringsforhold og trafikafvikling på sydhavnen.

Materialet fremgår af hjemmesiden:

<https://www.norrdjurs.dk/borger/natur-og-miljoe/klima/by-og-land-i-udvikling/grenaa-naese-for-vand/udfordringen-i-grenaa>

Af det følgende fremgår trafikplanen for Norrdjurs Kommune:

https://norrdjurs.cowiplan.dk/media/2999/norrdjurs_trafikplan_endelig.pdf

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Tema: Byrum og rekreative forbindelser

Grenaa by er en langstrakt by, fra vest, hvor kulturhuset ligger til kirkebyen og midtbyen med gågade, rådhus og restaurantmiljø til et langt stræk langs åen, hvor boliger samler sig mellem havnevejen og ringvejen omkring Grenåen ud mod havnebyen ved åen udløb i Kattegat, hvor også flertallet af hotellet og overnatningsmuligheder findes.

Der har igennem en årerække været drøftet mulighederne for at binde byen bedre sammen. Der er langt igennem Grenaa, hvorfor også projektområdet er afgrænset til den havnære del af byen med reference i åløbets nærhed.

Byen er udpeget som bybånd i plan og udviklingsstrategien, hvor udvikling ønskes at ske med blå og grønne byrum, hvor forbindelser og oplevelsen af byen styrkes.

https://www.norddjurs.dk/media/7128810/Plan-og-udviklingsstrategi-2019_25nov_High.pdf

Udviklingen af byrum og forbindelser ønskes for at udbygge mulighederne for at opleve havnebyen, at opleve nærheden til havet, opleve industribyens rekreative muligheder og oplevelsesrum. Sådan at Grenaa i sandheden bliver en havneby med muligheder for nærheden til havet og vandet på nye måder.

<https://kommuneplan.norddjurs.dk/>

Ved et besøg på Sydhavnen er det i dag ikke naturligt at udforske Grenaa yderligere, da der ikke findes naturlige ledelinjer og forbindelser til nye oplevelser.

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Tema: Erhverv og turisme

Erhvervsudvikling til nye erhvervsformer på den omdannede Sydhavn og erhvervsudvikling i Grenaa er et fokuspunkt for at understøtte erhvervsudviklingen i kommunen.

Dette sammen med et styrket indsats for turisme og turismeerhvervet.

Besøgende på Kattegatcenteret eller Grenaa Marina begrænser sit besøg til den tiltænkte destination, de oplever og opsøger ikke byen og Grenaa – der er ingen naturlighed i at udforske byen gennem stærke ledelinjer og indbydende byrum.

Når der udvikles på byen og byrum for at styrke erhverv og turisme vil det samtidig understøtte kommunens bosætnings- og fritidsmuligheder. De rekreative by- og oplevelsesrum er i fokus. Det at adskille sig og invitere vandet ind i byen på nye måde med respekt om historien og kvalitetene i Grenaa.

Det er muligt at læse mere om erhverv og turisme, samt bosætning og friluftsliv i gældende kommuneplan:

<https://kommuneplan.norddjurs.dk/>

Der henvises også til:

www.norddjurs.dk/media/7980118/kultur-fritid-turisme-landdistrikt-og-ko-ebstadsstrategi-2021.pdf

DEN STRATEGISKE FYSISKE UDVIKLINGSPLAN

Tema: Proces og Design Thinking

Den gode involvering og dialog er et bærende element for gennemførelse af klimatilpasning af Grenaa.

Vi ønsker at understøtte og efterspørger processen, der aktiverer de lokale og involverer dem i metoder for en fælles strategisk udviklingsplan for Grenaa.

At udvikle byen med baggrund lokale behov og ønsker skal være med til at styrke eksisterende kvaliteter og skabe en by mange kan være stolte af.

Vi har ikke fastlagt hvordan involvering og den gode proces skal ske, men blot skabe en opmærksomhed på betydningen for en mulig fremtidig realisering af projektet.

KONKURRENCEBETINGELSER

Konkurrenceform

Konkurrencen tager sit udgangspunkt i et begrænset udbud med forudgående prækvalifikation. Da der også forventes en kreativ indsats fra de bydende i konkurrencen har konkurrenceformen også elementer af projektkonkurrence.

Ved den indledende prækvalifikation sikres det, at vi får 3 deltagende teams med den rette opgaveforståelse og med de brede kompetencer til at løse opgaven,

I konkurrencen får de 3 teams muligheder for over en relativ kort konkurrencefase, at overbevise Norddjurs Kommune om at de har den rette analytiske tilgang, kan fremkomme med konstruktive input til et hovedgreb og principper for løsninger samt komme med deres bud på indholdet af en strategisk fysisk udviklingsplan.

Ved gennemførelse af konkurrencen sker samtidig en modning af ordregivers organisation således at muligheden for en frugtbar samskabelsesproces med det vindende team muliggøres.

Alt i alt vil konkurrencen og outputtet heraf kunne danne et godt fundament for det vindende team.

KONKURRENCEBETINGELSER

Konkurrenceprocessen

Konkurrencen indledes med at de prækvalificerede teams den 15. marts 2022 modtager udbudsmaterialet og herunder nærværende konkurrenceprogram.

Den 23. marts 2022 afholdes et kick-off arrangement.

På dagen vil Norddjurs Kommune præsentere formål og temaer for konkurrencen og afleveringskrav. Ligeledes vil baggrundsdata blive forklaret. Desuden vil der være en byvandring i konkurrenceområdet.

Vi opfordrer de 3 teams til løbende, at have dialog udbyder og dette særligt i konkurrencens indledende fase. Dialogen kan finde sted til kick-off arrangementet og via udbudsportalen iBinder.

Spørgsmål skal fremsættes senest den 27. april 2022. Spørgsmål vil blive besvaret i den takt de fremkommer og senest den 29. april 2022.

Midtvejs i konkurrencen den 7. april 2022 vil der blive afholdt et dialogmøde mellem Norddjurs Kommune og det enkelte team. Mødet tilbydes både fysisk og på Microsoft Teams.

Tilbud skal uploades på iBinder senest den 12. maj 2022.

Konkurrenceforløb og -tidsplan

Tidspunkt	Aktivitet
8. februar 2022	Annoncering.
21. februar 2022	Seneste frist for fremsættelse af spørgsmål.
24. februar 2022	Seneste frist for supplerende oplysninger samt svar på indkomne spørgsmål.
3. marts 2022 kl. 10.00	Frist for modtagelse af prækvalifikationsansøgninger.
4. – 14. marts 2022	Ordregiver udvælger 3 rådgiverteams.
15. marts 2022	Resultatet af prækvalifikationen meddeles ansøgere. Konkurrenceprogram udsendes til de 3 udvalgte rådgiverteams.
23. marts 2022 kl. 11.00 – 15.00	Kickoff / besigtigelse i Grenaa.
7. april 2022	Individuelle dialogmøder. Dialogmøderne tilbydes både som TEAMS-møder eller fysiske møder.
27. april 2022	Seneste frist for fremsættelse af spørgsmål, som vil blive besvaret.
29. april 2022	Seneste frist for supplerende oplysninger samt svar på indkomne spørgsmål.
12. maj 2022	Aflevering af tilbud.
18. maj 2022 kl. 16.00 – 20.00	Præsentation. De 3 teams præsenterer deres tilbud for styregruppen (Realdania, Kystdirektoratet, Aqua Djurs, Grenaa Havn, DKNT og Norddjurs Kommune), §17, stk. 4 udvalg, arbejdsgruppe og projektledelsen. §17 stk. 4 udvalget evaluerer og indstiller til styregruppen, som på baggrund af denne og faglig indstilling fra projektledelse foretager den endelige bedømmelse i samarbejde med konkurrencerådgiver. Styregruppen afholder møde 3. juni 2022 og indstiller til politisk godkendelse i teknik- og miljøudvalget, økonomiudvalget og endeligt i kommunalbestyrelsen 21. juni 2022.
22. juni 2022	Resultatet af konkurrencen meddeles konkurrence deltagerne.
24. august 2022	Kontraktmøde og projektopstart.
1. kvartal 2023	Endelig aflevering af strategisk udviklingsplan for Grenaa – Næse for vand

KONKURRENCEBETINGELSER

Afleveringskrav

Grundet det korte konkurrenceforløb er afleveringskravene begrænset til:

- En udfyldt tilbudsliste
- Analyse af konkurrenceområdets 5 delområder i relation til de 4 hovedtemaer, dets udfordringer og potentialer (max. 10 A4 enkeltsider)
- Overordnede ideer til løsninger med grove og overordnede illustrationer og skitser (max. 10 A4 enkeltsider) Omfatter forslag til den overordnede klimatilpasning og disponering af de 5 delområder. Der er frit valg af målestok. Dog er det vigtigt at det afleverede er egnet for præsentation for almindelige borgere.
- Forslag til proces, herunder proces for bruger- og borgerinddragelse
- Forslag til proces skal være afstemt niveauet af den proces der er sket forud for udviklingsplanen. Som minimum afholdes møder med ordregiver hver 3. uge. Cirka 1/3 af møderne afholdes fysisk. I den første måned afholdes møder hver 2. uge. Fysiske møder/workshops med bredere involvering af interessenter forventes at have et omfang af ca. 5 dage. Deltagelse og præsentation ved 2-3 politiske fysiske møder (fastlagt oktober midtvejs og afsluttende fase dec-I. kvartal ved aflevering).
- Beskrivelse af udviklingsplanen som slutprodukt (max. 10 A4 enkeltsider)

Produkt og proces skal være indeholdt i honoraret på kr. 1.000.000 ekskl. moms. Tilbudsgiver skal beskrive hvilke ydelser/produkter som de forudsætter, at Norddjurs Kommune bidrager med.

Tilbuddet skal afleveres som powerpoint præsentation egnet for formidling samt som pdf-fil i printbart A3-format.

KONKURRENCEBETINGELSER

Bedømmelse og bedømmelseskriterier

De indkomne tilbud/forslag bedømmes af en styregruppe. Styregruppen består af repræsentanter fra Realdania, Kystdirektoratet, AquaDjurs, Grenaa Havn, Dansk Kyst- og Naturturisme og Norddjurs Kommune.

Bedømmelsen sker i samarbejde med fagdommer, konkurrencerådgiver og efter involvering af §17 stk. 4 udvalget og arbejdsgruppen med tværfaglige repræsentanter fra Norddjurs Kommune.

De indkomne tilbud vil blive bedømt efter følgende kriterier:

- Pris (vægtet 10%)
- Analyse af konkurrenceområdets delområder, dets udfordringer og potentialer (vægtet 20%)
- Overordnede ideer til løsninger med grove og overordnede illustrationer og skitser (vægtet 30%)
- Den tilbudte proces og slutprodukt (vægtet 40%)

Den endelig bedømmelse vil fremgå af bedømmelsesrapport som fremsendes til de bydende den 22. juni 2022.

KONKURRENCEBETINGELSER

Bedømmelse og bedømmelseskriterier

Der anvendes en karakterskala gående fra 0 til 10.

Karakter	
10	Gives for det fremragende tilbud som bedst muligt opfylder underkriteriet med ingen eller få uvæsentlige undtagelser
9	
8	
7	Gives for tilbud med en god opfyldelse af underkriteriet
6	
5	Gives for tilbud med en middel tilfredsstillende opfyldelse af underkriteriet
4	
3	Gives for tilbud med en mindre tilfredsstillende opfyldelse af underkriteriet
2	
1	
0	Gives for et tilbud, som kun netop er konditionsmæssigt (men hvor der ikke er oplysninger, der belyser opfyldelsen af underkriteriet)

Pris

Pointgivningen foretages efter retlinet interpolation mellem følgende yderpunkter:

Laveste pris = 10 point

Laveste pris + 25 % = 0 point

Såfremt der er tilbud der afviger mere end 25% fra laveste pris anvendes følgende sekundær bedømmelsesmodel:

Laveste pris = 8 point

Laveste pris + 50 % = 0 point

KONKURRENCEBETINGELSER

Analysen

Ved vurderingen vil det vægte positivt,

- At tilbudsgiver viser indsigt i Grenaa, dets begrænsninger og potentialer
- At tilbudsgiver viser at have en professionel analytisk tilgang til opgaven
- At tilbudsgiver viser indsigt og forståelse for lokales ønsker og behov

Overordnede ideer til løsninger

Ved vurderingen vil det vægte positivt,

- At ideerne er forståelige og kommunikerbare
- At ideerne er visualiseret,
- At ideerne er formidlingsbare ind i den strategiske og adaptive sammenhæng
- At ideerne er i tråd med konkurrenceprogrammet

Proces og produkt

Ved vurderingen vil det vægte positivt,

- At Norddjurs Kommune og Partnerskabet får mest mulig værdi for pengene
- At processen er inddragende og afstemt organiseringen
- At processen sikrer en bred inddragelse og fælles samskabelse med lokalområdet
- At slutproduktet er præcist beskrevet og afgrænset og lever op til de forventninger der er beskrevet i konkurrenceprogrammet

- At tilbudsgiver er tydelig omkring hvilke ydelser, der forventes udført af ordregiver

Vederlag og rettigheder

Vederlag

Samtlige konkurrenceteams, som deltager i konkurrencen modtager et vederlag på kr. 150.000 ekskl. moms. Vinderen vil kun modtage et vederlag på kr. 100.000 ekskl. moms, da denne samtidig vil blive tildelt den efterfølgende opgave med at færdiggøre udviklingsplanen.

Rettigheder

Ved betaling af vederlag erhverver Norddjurs Kommune alle rettigheder til det af de deltagende konkurrenceteams afleverede materiale. I øvrigt henvises til ABR18 §54.

Den efterfølgende opgave

Vinderen forventes – med udgangspunkt i eget samt øvrige konkurrence-deltageres forslag – at skulle udarbejde en endelig udviklingsplan indenfor en økonomisk ramme på kr. 1.000.000 ekskl. moms. Rådgivers ydelse i denne fase vil fremgå af paradigme for rådgiveraftale med tilhørende ydelsesbeskrivelse. Rådgivers ydelse som vil have stor fokus på realiserbarhed vil blive nærmere præciseret ved forhandling. Rådgiveraftale er del af det samlede udbudsmateriale.

BILAG

BILAG

- Bilag 1. Paradigme for rådgiveraftale
- Bilag 2. Tilbudsliste
- Bilag 3. Lokalplan 100-707
- Bilag 4. Kommunalt ejede arealer
- Bilag 5. Ejerforhold Grenaa Havn [lyseblå: Både grund og bygning er ejet af havnen; mørkeblå: bygning er ikke ejet af havnen]
- Bilag 6. Kort over fredet område
- Bilag 7. Øvrigt materiale og links

Herudover henvises til følgende relevante links:

- www.grenaaensopland.dk
- www.norddjurs.dk/borger/natur-og-miljoe/klima/by-og-land-i-udvikling/grenaa-naese-for-vand

